

Operativt mål 12 - Kontroll av dem som släpper ut honung på marknaden

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Nedan finner du stödmaterial till operativt mål 12 - kontroll av aktörer som släpper ut honung på marknaden. Stödet innehåller information och frågor som är bra att ställa vid kontroll av att målet är uppfyllt.

Om målet

Operativt mål 12 - Kontroll av aktörer som släpper ut honung på marknaden - NKP-webben

Rapportering av målet

Målet ska rapporteras enligt anvisningarna till myndighetsrapporteringen.

Myndighetsrapportering (välj det aktuella året i vänstermenyn)

Det innebär att målet ska rapporteras mot rapporterings- och lagstiftningspunkterna nedan:

För länsstyrelserna

18.1 Spårbarhet - dokumentation i enlighet med kraven på spårbarhet

19.1 Övrigt - är livsmedelsanläggningen registrerad/godkänd hos länsstyrelsen

20.5 Spårbarhet och registrering honung (mål 12)

21.2 Honung - direktleverans av små mängder primärprodukter

För kommunala kontrollmyndigheter

H02 - Specificerade spårbarhetskrav för livsmedel av animaliskt ursprung

A01- Godkännande och registrering av anläggningar och verksamheter

P49 - Spårbarhet och registrering honung (operativt mål 12)

Om kontroll av honung

Svensk honung ska kontrolleras i alla led i livsmedelskedjan. I detta operativa mål ska kontrollen särskilt undersöka om den honung som säljs i Sverige kommer från företag som är registrerade. I kontrollen ingår också kontroll av spårbarhet framåt och/eller bakåt hos den aktuella aktören.

Syftet är att säkerställa att aktörer som släpper ut honung på marknaden har registrerat sin anläggning, i de fall verksamheten har en sådan organisation och kontinuitet att den kan anses vara ett livsmedelsföretag.

Läs mer om registrering här:

Registrering vid biodling och hantering av honung

Läs mer om leverans av små mängder här:

Leverans av små mängder honung och andra biodlingsprodukter

Senast den 31 december 2025 ska kontrollmyndigheterna ha utfört minst 2 000 spårbarhetskontroller enligt detta mål.

Vad ska kontrolleras

Produkter som ska kontrolleras är honung som marknadsförs som svensk.

Anläggningar som ska kontrolleras:

- I primärproduktionen: honungsproducenter
- Tappstationer
- "Rekoringar", marknader och dylikt
- Livsmedelsindustrin, till exempel aktörer som tillverkar bagerihonung eller använder honung i sin produktion
- Grossister
- Huvudkontor
- Detaljhandel
- E-handel

Kontroll ska göras av att företagaren är registrerade och har ett system för spårbarhet.

Det är viktigt att verifiera informationen som kommer från företagaren tillsammans med de andra kontrollmyndigheterna. Det innebär ett nära samarbete såväl mellan kommunerna som mellan kommunerna och länsstyrelserna. Det gäller inte minst vid kontroll av utlämningsställen för REKO-ringar men även för anläggningar som är registrerade hos olika kontrollmyndigheter i olika delar av livsmedelskedjan beroende på verksamhet.

Förberedelse och utförande

Börja med att gå igenom lagstiftningen och den vägledande informationen i Kontrollwiki.

Lagstiftning

- LIVSFS 2003:10
- 10 § punkt 2 och 3 i Livsmedelslagen (2006:804)
- Artikel 18 i förordning (EG) nr 178/2002
- Artikel 3 i förordning (EU) nr 931/2011
- 49-52 LIVFSF 2005:20

Vägledande texter

Honung

Märkning och följesedel

Spårbarhet

Registrering vid biodling och hantering av honung

Leverans av små mängder honung och andra biodlingsprodukter

Exempel på livsmedelsföretag i primärproduktionen

Checklista för biodling och honungsproduktion - verksamt.se

Livsmedelsverket rekommenderar att kommunerna och länsstyrelserna genomför gemensamma kontroller där det är möjligt.

Kontroll och samarbete

I det här operativa målet är det viktigt med samarbete och att kontrollmyndigheter i olika delar av livsmedelskedjan kontakter varandra vid behov och även gör kontroller tillsammans hos livsmedelsföretag som är både primärproducenter och detaljhandel.

Länsstyrelsernas livsmedelskontroll av primärproducenter

Kontroll av registrering av företag i primärproduktionen är en del i att kontrollera livsmedel i Sverige. Primärproducenter som ägnar sig åt biodling eller tillverkning av primärprodukter från biodlingen, och som uppfyller kriterierna för ett livsmedelsföretag ska registrera sin anläggning hos länsstyrelsen. Se 23 § livsmedelsförordningen (2006:814).

Livsmedelsverket bedömer att den som levererar 500 kilo eller mer av honung och andra primärprodukter, till exempel pollen och propolis, från biodlingen har sådan organisation och kontinuitet att verksamheten uppfyller kriterierna för livsmedelsföretag i primärproduktionen. Därmed ska verksamheten vara

registrerad hos länsstyrelsen. Att producera 500 kilo honung motsvarar en genomsnittlig årsproduktion från cirka 15 bikupor.

Registrering vid biodling och hantering av honung

Kommunernas kontroll av företag i ledet efter primärproduktionen

Företag som bedriver verksamhet i leden efter primärproduktionen ska registrera sina anläggningar hos den kommunala kontrollmyndigheten. Det kan innebära att ett företag som både har biodling och en verksamhet i ledet efter primärproduktionen måste registrera sin primärproduktionsanläggning hos länsstyrelsen och registrera den övriga verksamheten hos kommunen. Detta förutsatt att den delen av verksamheten har tillräcklig grad av kontinuitet och organisation för att betraktas som livsmedelsföretag. Läs mer om registrering och hantering av honung här:

Registrering vid biodling och hantering av honung

Hur kontrolleras och verifieras spårbarhet?

Kontroll ska utföras enligt den nationella kontrollplaneringen av både primärproduktion av aktörer som har biodling och säljer egen honung direkt till slutkonsumenter och till andra aktörer i livsmedelskedjan. Kontroll ska också göras vid uppföljning av ärenden från andra myndigheter. Det är viktigt att de honungsaktörer som ska vara registrerade också är det, bland annat eftersom registreringen möjliggör offentlig kontroll.

Spårbarhet ett steg framåt

Kontrollera att spårbarhet finns för honung som levereras vidare i till andra aktörer livsmedelskedjan genom att be företaget visa aktuell dokumentation som styrker spårbarheten. Kontrollera att uppgifterna om dokument, mängder av honung och datum stämmer överens med honungen/produkten du har valt ut. Spårbarheten ska kunna verifieras på plats, med ett riktvärde på ett dygn som tidsgräns för komplettering.

Det innebär att livsmedelsföretagaren med hjälp av dokumentation ska visa för kontrollmyndigheten att honungen har spårbarhet ett steg framåt i kedjan.

Kan inte företagaren visa den begärda informationen fungerar inte aktörens system för spårbarhet. Enligt artikel 14 och 18 i förordning (EG) nr 178/2002 ska honung utan spårbarhet inte släppas ut på marknaden.

Försäljning av små mängder honung direkt till slutkonsumenter

Kontrollera enligt 50-52 §§ LIVSFS 2005:20:

- att mängden honung som levereras direkt till slutkonsumenter inte överstiger 1000 kg per år
- att företagaren löpande dokumenterar det totala antalet skördade kupor
- hur mycket honung som produceras totalt
- hur mycket som levereras direkt till slutkonsumenter
- datum för leveranserna

Kan inte företagaren visa den begärda informationen fungerar inte aktörens system för spårbarhet. Honung utan spårbarhet ska inte släppas ut på marknaden. Finns dokumentationen men det är mer än 1000 kg honung per år som överläts ska försäljningsverksamheten vara registrerad hos kommunen som en detaljhandelsanläggning.

Uppföljning av ärenden från andra myndigheter

Om länsstyrelsen får in ärenden från andra myndigheter, börja med att kontrollera om primärproduktionsanläggningen är registrerad och finns i Primör. Baserat på övrig information från myndigheten, gör en livsmedelskontroll på primärproduktionsanläggningen. Saknas registrering, ta reda på, till exempel genom kontroll, om anläggningen har en sådan organisation och kontinuitet att den borde vara registreras. Kontrollmyndigheter är skyldiga att besluta om och ta ut sanktionsavgifter i vissa fall. Se 30 § punkt a-f i livsmedelslagen (2006:804) och 39 § punkt c-e i livsmedelsförordningen (2006:813). De situationerna är:

- när en aktör påbörjar en verksamhet som är registreringspliktig utan att en anmälan om registrering har gjorts till den behöriga myndigheten. Det gäller även när någon tar över en redan pågående verksamhet utan att låta registrera det.

- när en aktör har brister i viss journalföring eller dokumentation.

Registrering av livsmedelsanläggningar

Att besluta om sanktionsavgifter

Frågor som kan vara till hjälp

1. Vilken mängd honung levereras från en primärproducent?

Den mängden honung, som företagaren levererar enligt dokumentationen måste vara rimlig i förhållande till antalet bikupor. Ta reda på hur många bikupor producenten har, var dessa är placerade, till exempel genom att ta hjälp av bitillsynregistret, och hur mycket honung som rimligtvis kan produceras och levereras.

2. Saknas dokument för spårbarhet eller är de som finns ofullständiga?

Dokument för spårbarhet ska finnas, så väl på bulkförpackningar som på konsumentförpackningar. Det ska finnas märkning på förpackningarna som kopplar produkterna till det som står på exempelvis en följesedel eller i elektronisk information.

Kontroll i leden efter primärproduktion

Korrekt registrering och tydlig spårbarhet är viktigt att titta närmare på i leden efter primärproduktion.

Kontroll av registrering

För att veta att alla aktörer i kedjan är registrerade behöver kontrollmyndigheten ha ett samarbete med Länsstyrelsen eller kommunen. Om ni på den kommunala myndigheten ska ut till ett företag som även är registrerad som primärproducent kan det vara bra att en gemensam kontroll genomförs med länsstyrelsen. Det kan underlätta för företagaren att endast ett besök sker, samt att båda kontrollmyndigheterna får se alla delar av verksamheten. Det är viktigt att veta vilken del som respektive kontrollmyndighet ansvarar för.

Det kan hända att någon från en annan kontrollmyndighet tar kontakt med din myndighet för att verifiera att en verksamhet är registrerad. Då är det viktigt att du och din kontrollmyndighet återkopplar för att uppnå en effektiv kontroll.

Hur kontrolleras och verifieras spårbarhet?

Välj en eller flera lämpliga produkter att kontrollera och genomför en spårbarhetskontroll bakåt. Om leverans sker till andra livsmedelsföretag behöver även kontroll av spårbarhet framåt ske. Läs mer om spårbarhet och vad lagen säger.

Spårbarhet

Kontakta den kontrollmyndighet som har tillsynsansvar över leverantören eller mottagaren för att verifiera att aktören är registrerad och att den har tagit emot honungen.

Hur gör jag om avvikelser konstateras

Vi rekommenderar att avvikelser hanteras enligt kontrollprocessen.

Kontrollprocessen

Registrering - sanktionsavgift

Om ni vid en kontroll upptäcker att en honungsproducent eller annan verksamhet som säljer/produserar honung som borde vara registrerad men inte är det. Läs om åtgärder när en verksamhet inte är registrerad.

Åtgärder när verksamhet inte är godkänd eller registrerad

Övrig information

Honung

Exempel på livsmedelsföretag i primärproduktionen

Registrering vid biodling och hantering av honung

Leverans av små mängder honung och andra biodlingsprodukter

Direkta leveranser av små mängder primärprodukter och visst slags kött

Honung och biodling

Exempel på livsmedelsföretag i senare led

Senast uppdaterad 18 september 2023 Ansvarig grupp SV_SL